

Verbeterd roodbonten zijn groter en fijner geworden met beste benen

In 25 jaar écht verbeterd

In 1988 werd het stamboek opgericht van het eerste en enige originele Nederlandse vleesveeras: de verbeterd roodbonten. In 25 jaar is er veel vooruitgang geboekt: in registratie, maar ook in hoogte, fijnheid en beenwerk. De toekomst biedt nog uitdagingen: natuurlijk kalven en werken aan een beter rendement.

tekst **Alice Booij**

Het stamboek van de verbeterd roodbonten heeft zich in 25 jaar ontwikkeld van een sterk bevestigde mrij-koe naar een volwaardig vleesveeras, concludeert stamboekvoorzitter Johan van der Ven. 'Het waren een aantal Brabantse veehouders die het initiatief namen om het verbeterd-roodbontstamboek tot een echt vleesras te maken.'

Na jaren van fokkerij zijn de koeien en de stieren dan ook flink verbeterd. 'Ze hebben meer maat gekregen', geeft de voorzitter en verbeterd-roodbontfokker aan. 'Er is een verfijning geweest in huid en haar, de bespierung is meer luxe en het gebruik van de benen is verbeterd. Bovendien horen erfelijke gebreken tot het verleden.' De onbekende afstammingen die in de beginjaren nog volop te vin-

den waren bij de dieren, zijn dankzij registratie en ki omgebogen naar een gerichte fokkerij zonder inteelt.

'De afgelopen 25 jaar hebben we enorm veel vooruitgang geboekt', zegt Van der Ven. Toch staan er een aantal speerpunten op de agenda voor de komende jaren. Vanzelfsprekend heeft het natuurlijk kalven de aandacht. 'Daarover bestaat bij de leden geen honderd procent consensus, en de grote vraag is ook in hoeverre we dat doel met elkaar gaan bereiken. Maar als stamboekbestuur gaan we zeker sturen in die richting.'

Daarnaast noemt hij heel uitdrukkelijk het stimuleren van de keuringsdeelname als een van de aandachtspunten. 'De deelname neemt de laatste jaren af', signaleert Van der Ven. 'Maar een keuring

is niet alleen gezellig om elkaar weer eens informeel te spreken, het is ook een goed moment om samen dieren te beoordelen.'

Thuis heeft iedereen voor het gevoel een kampioenskoe, weet Van der Ven. 'Maar

Frans Kuijpers: 'Alles verbeterd behalve bespierung'

Het was pionieren in 1988 bij de oprichting van het stamboek, herinnert stamboekadviseur Frans Kuijpers zich. 'Er was geen ras en geen naam.' De verbeterd roodbonten zijn ontstaan uit mrijdieren die extra bespierung hadden, beter gezegd de dikbilfactor die bij de

'uitvinding' van de keizersnede volop benut kon worden. 'Dikbil dieren brachten toen goud geld op en werden als nuchter kalf verkocht aan "wilde" fokkers. Een aantal veehouders uit het zuiden van het land had toen het idee opgevat om een stamboek op te richten voor deze sterk bespierende roodbonten om zo te beginnen met registreren', weet Kuijpers, die meteen als adviseur bij het stamboek betrokken raakte.

Van de eerste dikbilstieren die rond 1975 – nog voor de oprichting van het stamboek – bij de ki kwamen, was geen afstamming bekend. 'De stier Bart mag gezien worden als de stamvader van de verbeterd roodbonten', vertelt Kuijpers, die aangeeft dat er in het begin ook nog wat andere rassen ingemengd werden. 'Van bijvoorbeeld de piemontese, dat ras

heeft ook de dikbilfactor, en de Belgische witblauwen.' Uiteindelijk werden er verbeterd roodbonten gefokt waarvan zowel vader als moeder geregistreerd stonden. 'Daarmee werd de fokkerij en het rastype veel uniformer', noemt Kuijpers als een van de belangrijkste resultaten van het stamboek. 'Ook maat, beenwerk en fijnheid zijn beter geworden. Eigenlijk is alles verbeterd, behalve de bespierung. Die was er al.'

Als tendens voor de toekomst ziet hij lange en ruime dieren om natuurlijk én luxe te kalven. 'Bij fokkers zie je daarnaast een tweedeling: fokken naar meer luxe voor een hogere prijs per kilo of fokken op meer groeivermogen om zo het totale gewicht bij de dieren te verhogen. Het is maar net welke afzetmarkt je kunt bedienen.'

je moet je dieren spiegelen aan de rest. Hoe goed zijn mijn dieren?’

En ook de dochters die getoond worden van stieren hebben een grote informatieve waarde. ‘Je krijgt een indruk van de fokkerij van zo’n stier, daar kun je op je eigen bedrijf je voordeel mee doen.’

Gezondheidsstatus keuringen

Om die keuringsdeelname te bevorderen voert het stamboek gesprekken met onder andere de GD, de Nederlandse Gezondheidsdienst voor Dieren. ‘Het is

kostbaar om met de keuring mee te doen: de dierenarts moet een klinische keuring doen en bloedmonsters nemen. Het zou veel gemakkelijker werken wanneer we als vleesveehouderij één standpunt in zouden nemen over de gezondheidsstatus van keuringen.’ Het initiatief van de Federatie Vleesveestamboeken om één gezamenlijke vleesveekeuring te organiseren, ondersteunen de verbeterd-roodbontfokkers dan ook van harte. ‘De keuring mag in Nederland niet verdwijnen.’

Johan van der Ven: ‘Focus op natuurlijk kalven en keuringen’

In 25 jaar tijd vooruitgang in hoogte, fijnheid en beenwerk

Bert van Abeelen: ‘Meer maat voor beter rendement’

De familie Van Abeelen uit Dorst werkt al dertig jaar aan het verbeteren van hun roodbonten. ‘Ze zijn groter geworden, hebben meer lengte en fijnheid gekregen’, blikt Bert terug. De jonge veehouder is lid van de foktechnische commissie en is sinds kort ook aangesteld als inspecteur. ‘Fijnheid en bespiering zitten er genoeg in het ras, voor mij persoonlijk is hoogtemaat een speerpunt. Ik streef naar minimum 1,40 meter.’ Daarbij wil hij het beenwerk goed houden of nog verbeteren. ‘Met goed beenwerk begint de fokkerij, dat is het fundament.’

Meer maat met dezelfde bespiering en fijnheid betekent meer kilo’s en dus meer rendement. ‘Je wilt je als stamboek niet alleen richten op de hobbyfokker met vijf dieren, maar ook op de bedrijven die een boterham met de dieren moeten verdie-

nen. Zij moeten een koe hebben die winst oplevert en dat doet ze met meer kilo’s. Ik maak me daar hard voor.’

In de vleesprijzen van de toekomst heeft Van Abeelen voorzichtig vertrouwen. ‘Het gaat erom dat de consument wat extra’s wil betalen. Het verschil tussen een worstkoe en een luxe koe is met ongeveer twee euro per kilo nu te weinig.’

Een van de aandachtspunten is het winnen van het consumentenvertrouwen. ‘Voor het voortbestaan is het belangrijk dat we als stamboek blijven werken aan vanzelf afkalven. Wij ervaren op ons bedrijf dat het kan en dat de kalveren ook nog dikbil zijn. De vraag is welke lijnen en dieren er geschikt zijn. Daarin hebben we nog een lange weg te gaan. Maar daar moeten fokkers van verbeterd roodbont zich voor openstellen.’

Openstellen geldt ook voor de registratie. ‘Elke dekstier en fokkoe zou in de stamboekregistratie moeten komen; dan kun je goede bloedlijnen herkennen, beter selecteren en stappen voorwaarts maken. Elke “wilde” koe of stier is een gemiste kans voor de fokkerij.’